

Проект

РЕЗОЛЮЦІЯ

відкритої дискусії «Проблемні питання дотримання авторських та суміжних прав у діяльності державних архівів»

м. Київ

06.12.2018

В архівних установах України зберігаються мільйони документів Національного архівного фонду, які є результатом інтелектуальної діяльності автора, колективу авторів та відповідно до статей 8 та 35 Закону України «Про авторське право і суміжні права» є видами об'єктів авторського права та суміжних прав.

Питання формування Національного архівного фонду документами культурної спадщини України – творами науки, літератури і мистецтва, забезпечення доступу до цих документів користувачам з часу їх надходження на зберігання в архів, пов'язані з дотриманням Закону України «Про авторське право і суміжні права», задоволенням потреб користувачів у архівній інформації.

За результатами відкритої дискусії «Проблемні питання дотримання авторських та суміжних прав у діяльності державних архівів», що відбулася 6 грудня 2018 року та для вирішення актуальних питань, пов'язаних із формуванням, використанням документів НАФ, що є об'єктами авторського права та суміжних прав, які постійно зберігаються в архівних установах України, учасники відкритої дискусії рекомендують:

1. Налагодити та удосконалити взаємозв'язок суб'єктів авторського права, їх спадкоємців, осіб, яким автори чи їх

спадкоємці передали свої авторські майнові права, архівів, де зберігаються об'єкти авторського та суміжних прав та користувачів. Користувачі НАФ у своїй діяльності повинні керуватися як нормами архівного законодавства, так і нормами законодавства з питань авторського права і суміжних прав.

2. Створення і розповсюдження інформаційної продукції, яка є об'єктом авторського права.

Діяльність архівів, користувачів у контексті створення та використання об'єктів авторського права має дуалістичний характер. Відповідно до законодавства архіви, користувачі, використовуючи твори авторів, самі мають безпосереднє відношення до створення творів.

Створення та розповсюдження інформаційного продукту, який є об'єктом авторського права часто передбачає участь багатьох осіб (співавторів). Співавторами є особи, спільною творчою працею яких створено твір. Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить всім співавторам незалежно від того, чи утворює такий твір одне нерозривне ціле або складається із частин, кожна з яких має самостійне значення (стаття 13 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Використання твору здійснюється за наявності дозволу автора (іншої особи, яка має авторське право) цього твору на підставі договору. Порушенням прав автора (письменника, художника, скульптора, фотографа тощо) вважається монтаж або колаж, що передбачає поєднання декількох зображень чи внесення змін до вже наявного знімка. Ці твори будуть похідними по відношенню до існуючих творів. Похідні твори не можуть використовуватися без дозволу авторів (чи інших осіб, які мають авторське право) існуючих творів. Використання творів здійснюється на підставі договору.

3. Дотримання особистих немайнових прав авторів.

Забороняється привласнення авторства на твір особою, яка не є його автором. Особи, які використовують твори, зобов'язані зазначати ім'я автора під час використання твору, навіть у випадках вільного використання твору.

4. Авторське право на збірники та інші складені твори, створені працівниками архівних установ та користувачами.

Авторові збірника та інших складених творів (упорядникові) належить авторське право на здійснені ним підбір і розташування творів та (або) інших даних, що є результатом творчої праці (упорядкування). Авторське право упорядника збірника не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійний підбір або розташування тих самих творів та (або) інших даних для створення своїх творів.

5. Договірні відносини.

Передача на державне зберігання об'єктів авторського та суміжних прав повинна здійснюватись на основі укладеного документа, що має дозвільно-договірний характер.

6. Вільне відтворення бібліотеками та архівами примірників твору.

Вільне відтворення творів, які підпадають під дію Закону України «Про авторське право і суміжні права»: можливе ретрографічним способом. Допускається без згоди автора або іншої особи, яка має авторське право, репрографічне відтворення одного примірника твору бібліотеками та архівами, діяльність яких не спрямована прямо або опосередковано на одержання прибутку, за таких умов:

1) у разі, коли відтворюваним твором є окрема опублікована стаття та інші невеликі за обсягом твори чи уривки з письмових творів (за винятком комп'ютерних програм і баз даних), з ілюстраціями чи без них, і коли це відтворення здійснюється за запитами фізичних осіб за умови, що:

а) бібліотека та архів мають достатньо підстав вважати, що такий примірник використовуватиметься з метою освіти, навчання і приватного дослідження;

б) відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного (масового) характеру;

2) у разі, коли відтворення здійснюється для збереження або заміни загубленого, пошкодженого та непридатного з будь-яких причин для використання оригіналу документа в архіві чи примірника в бібліотеці, наприклад з фонду іншої бібліотеки, та одержання копії такого документа (твору) іншим шляхом неможливе, а також коли відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного (масового) характеру.

7. Державній архівній службі України розглянути можливість ініціювати перед юридичним факультетом Київського національного університету імені Тараса Шевченка проведення лекційних занять з питань авторського права для керівників та відповідальних працівників архівних установ України.

8. Державній архівній службі України розглянути можливість замовити Українському науково-дослідному інституту архівної справи та документознавства виконання науково-дослідної роботи з робочою назвою «Методичні рекомендації з питань дотримання авторського права в архівних установах України в умовах цифровізації усіх процесів архівної справи» строком виконання в три роки.